

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. W. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że na dzień 1 stycznia 2009 roku nie udowodnił 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podał, że okresy pracy wnioskodawcy od 1 sierpnia 1974 roku do 25 października 1977 roku, od 9 listopada 1979 roku do 30 listopada 1995 roku oraz od 1 grudnia 1995 roku do 31 grudnia 2008 roku nie mogą być uwzględnione do pracy w szczególnych warunkach, gdyż pracodawcy jako podstawę prawną podali rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz zarządzenie resortowe nie powołując się na załącznik nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 roku. /decyzja k. 41 akt ZUS/

W dniu 18 czerwca 2015 roku J. W. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wniósł o uwzględnienie do stażu pracy w szczególnych warunkach zakwestionowanych okresów zatrudnienia w Kombinacie (...) w Ł., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szkodliwych przy oczyszczaniu lub naprawie aparatów lub pojemników po produktach toksycznych, żrących i parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych, co odpowiada pracy opisanej w pozycji 30 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. /odwołanie k. 2-6/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 3 lipca 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację powołaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie k. 10 - 10 odw/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

J. W. urodził się (...). /okoliczność bezsporna/.

W okresie od 1 sierpnia 1974 roku do 30 listopada 1995 roku wnioskodawca był zatrudniony w Kombinacie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza remontowego. /świadczenie pracy k 13 akt ZUS/

Przez cały okres tego zatrudnienia, z wyłączeniem okresu wojska naprawiał, oczyszczał i konserwował zbiorniki, które używane były do kąpeli galwanicznych, a także wykonywał prace w cysternach, przy kotłach, przy aparatach filtrujących, przy aparatach strumieniowo - ściernych, które były używane do wstępnego oczyszczania przedmiotów, przy odtłuszczeniu, odrdzewieniu. Prace te wykonywał wewnątrz cystern pionowych. Cysterny te były głębokie na 2 m, szerokie na 2-3 m. Kubatura była taka sama jak zbiorników. Kocioł miał średnicę 2 m, długości 3,5 m. W kotle produkowało się parę. W kotłach była wrząca woda. W zbiorniku był elektrolit - mieszanina bezwodnik kwasu chromowego i kwas siarkowy w stosunku 1 do 1. Dany metal najpierw trzeba było włożyć do rozcieńczonego kwasu siarkowego celem pozbycia się tlenków. To był tzw. proces trawienia. Później był proces topikowania - dany metal był umieszczany w chlorku cynku, w chlorku aminu. To były kąpiele, a następnie metal był wkładany do elektrolitu. Wszystkie te 3 zawiesiny były niebezpieczne, szczególnie atakowały drogi oddechowe, oczy. Dany zbiornik przed czyszczeniem i naprawą trzeba było opróżnić, żeby następny przedmiot w nim zalać. Wtedy wnioskodawca podjeżdżał pompą przenośną, wypompowywał elektrolit do cysterny. Pompa wszystkiego nie wypompała. Wtedy ubierał ubranie ochronne kwasoodporne łącznie z maską P6, wchodził do zbiornika z ssawą ręczną i resztę wyciągał do małego zbiorniczka, po czym zawartość wlewał ręcznie do cysterny. Zbiornik wycierał następnie szmatami do sucha. Oceniał stan techniczny tego zbiornika, który był wyłożony masą plastyczną. Jeśli były jakieś ubytki musiał skleić pęknięcie i zbiornik był ponownie zalewany nowym elektrolitem. Cysterna odjeżdżała do specjalnego pomieszczenia. Wypompowany do cysterny elektrolit nadawał się jeszcze do nakładania warstwy na metal. Był tylko 1 zbiornik. Zbiornik opróżniało się po to, aby zalać go drugim elektrolitem. Cysternę też musiał umyć. Wchodził w tym celu do jej środka i wykonywał te same czynności co w zbiorniku. Oprócz tego mył pojemniki po kwasach, po produktach żrących i parzących, naprawiał agregaty, aparaty strumieniowo - ścierny. Te naprawy dokonywał w zapyleniu z maską. Środkiem ściernym był albo żwir albo śrut. Oprócz tego wykonywał pracę przy większych jeszcze zbiornikach. Do tego

większego zbiornika wpuszczana była woda razem z brudnym kwasem w celu utylizacji. Były pompy, które podawały na agregat substancje, które neutralizowały. Wnioskodawca tego nie obsługiwał, ale czyścił zbiornik filtrujący - żwirowy płucząc żwir lub wymieniając go na nowy. Przy tym czyszczeniu parowała woda z odpadami kwasów.

Podczas tych wszystkich prac wnioskodawca był narażony na substancje niebezpieczne - neutralizowane kwasy były usuwane ze zbiornika, osadzały się na sitach. Ubezpieczony ściągał je z sit do pojemnika i przekazywał do utylizacji poza zakład. Raz w tygodniu zajmował się myciem wszystkich wanien zewnętrznych włącznie z kotłem.

Wszystkie te zbiorniki, kotły, cysterny znajdowały się na dużej hali w wydziale wojskowym. Na hali były obecne opary. Wnioskodawca naprawiał jeszcze instalację wentylacyjną. Nie wszystko było wyciągane przez układ wentylacyjny. Ten układ był nad wannami. Do czyszczenia cystern i zbiorników miał kombinezon kwasoodporny z kapturem, kalosze kwasoodporne, rękawice kwasoodporne, gogle i maskę P6 albo P3. Dziennie pracował 8 godzin. Przez cały dzień przebywał na hali, chyba że był przy agregatach hydrociernych, które były w innym pomieszczeniu, gdzie też występowało narażenie na pył. Często tam coś naprawiał. Pracował tam raz, 2 albo 3 razy w tygodniu. Od pyłu przekładnie potrafiły się zatrzeć. Tak samo było przy kotle.

Jako brygadzista wnioskodawca zajmował się tymi samymi czynnościami. Miał pod sobą pracowników, ale nadal pozostawał pracownikiem fizycznym. Cały czas pracował. Charakter jego pracy przez cały okres zatrudnienia w Kombinacie (...) był taki sam - przez cały czas wykonywał pracę ślusarza remontowego. Nie wykonywał w tym okresie żadnych prac administracyjnych.

/przesłuchanie wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 16 września 2016 roku – zapis nagrania 00:03:41 – 00:05:00 – płyta CD k 101 w zw. Z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół rozprawy z dnia 1 marca 2016 roku – zapis nagrania 00:04:39 – 00:35:55 – płyta CD k 71 /

W dniu 2 kwietnia 1997 roku Kombinat (...) w Ł. w upadłości wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując, że w okresie od dnia 1 sierpnia 1974 roku do 26 października 1977 roku i od 8 listopada 1979 roku do 30 listopada 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę na stanowisku ślusarza remontowego, uznaną przez zakład pracy za pracę w warunkach szkodliwych wymienioną w wykazie A dziale IV poz.39 pkt 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a polegającą na oczyszczaniu i naprawianiu aparatów lub pojemników po produktach toksycznych żrących i parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych. /świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k 15 akt ZUS/

Prace wykonywane przez wnioskodawcę w spornym okresie zatrudnienia były pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach środowiska pracy determinowanych procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktycznych mogą z dużym prawdopodobieństwem – w związku z narażeniem na substancje toksyczne (kwasem siarkowym i cjankami), o dużym ryzyku możliwości zatrucia - spowodować trwale uszkodzenie zdrowia. /opinia biegłego sądowego specjalisty BHP – k 74-76/

Do dnia 31 grudnia 1998 r. ZUS uznał wnioskodawcy za udokumentowane prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w wymiarze 32 lat, 2 miesięcy i 5 dni. /dane o okresach zatrudnienia k. 25 akt ZUS plik II/.

Wnioskodawca udokumentował łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 39 lat i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych. /karta przebiegu zatrudnienia k. 39 akt ZUS/

W dniu 21 kwietnia 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę pomostową, wskazując, że nie jest członkiem OFE. /wniosek k. 1-8 akt ZUS/

W dacie złożenia wniosku nie pozostawał w stosunku pracy. /niesporne/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, których wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, na podstawie opinii biegłego i przesłuchania wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 965), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei art.49 powoływanej ustawy zawarty w rozdziale 9 zatytułowanym „Przepisy przejściowe, dostosowawcze i końcowe” przewiduje, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy (to jest w dniu 1 stycznia 2009 r.) miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Prace w szczególnych warunkach to w myśl art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

W rozpoznawanej sprawie podstawą odmowy przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej było ustalenie, że wnioskodawca nie spełnił warunków do jej przyznania w oparciu o przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie spełnił określonej w pkt 3 tego przepisu przesłanki wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy przed dniem 1 stycznia 2009 roku.

Spór sprowadzał się w takim razie do zbadania czy prace wykonywane przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 sierpnia 1974 roku do dnia 26 października 1977 roku i od dnia 8 listopada 1979 roku do dnia 30 listopada 1995 roku można zakwalifikować do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Oceniając charakter pracy wnioskodawcy w oparciu o jego przesłuchanie i opinię biegłego, stwierdzić jednoznacznie należy, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę w spornym okresie zatrudnienia były pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach środowiska pracy determinowanych procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktycznych mogą z dużym prawdopodobieństwem – w związku z narażeniem na substancje toksyczne (kwasem siarkowym i cjanami), o dużym ryzyku możliwości zatrucia - spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia.

Ustalenia powyższego Sąd dokonał na podstawie opinii biegłego sądowego specjalisty ds. BHP, opartej na niespornych twierdzeniach wnioskodawcy opisującego charakter swego zatrudnienia, korespondujących ze złożoną dokumentacją pracowniczą, w szczególności ze świadectwem pracy w szczególnych warunkach wystawionym w dniu 2 kwietnia 1997 roku.

Materiał dowodowy wskazuje, że J. W. wykonywał prace wewnątrz cystern, kotłów, a także zbiorników po substancjach niebezpiecznych, których kubaturę Sąd uznaje jako bardzo małą (mieszczącą jedną osobę wewnątrz).

Powyzsza kwalifikacja faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę pracy pozwala na jej zaliczenie jako pracy określonej w pozycji 30 załącznika nr 1 do cytowanej ustawy o emeryturach pomostowych - wewnątrz cystern, kotłów, a także zbiorników o bardzo małej kubaturze po substancjach niebezpiecznych.

W świetle tak poczynionych ustaleń Sąd uznał, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych.

W konsekwencji na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję.

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2, w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania - tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 462).